

Aluehallitus 04.12.2024 § 205

§ 205

Sosiaali- ja terveystalvelujen asiakasmaksujen tarkistaminen 1.1.2025 alkaen (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Jansson Hermanni

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2025 alkaen liitteen mukaisesti ja
2. vahvistaa asiakasmaksujen alentamisen ja maksuista vapauttamisen perusteet 1.1.2025 alkaen liitteen mukaisesti.

Käsittely

Aluevaltuuston puheenjohtaja Limnell poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 8.52.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Lisäksi aluehallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Selostus

Aluevaltuusto hyväksyi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2024 alkaen 12.12.2023 § 72.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja sääntelevät laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) ja asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992).

Asiakasmaksulain 1 §:n mukaan sosiaali- ja terveystalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyn mukaan. Palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Maksujen enimmäismääristä säädetään asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa. Hyvinvointialue voi päättää periä asiakasmaksut lain määrittelemien reunaehtojen puitteissa. Maksut voidaan periä lain määrittämällä tasolla tai tätä pienempinä. Hyvinvointialue voi päättää myös palvelun maksuttomuudesta.

Julkisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto. Maksukattoon lasketaan mukaan esimerkiksi terveystalvelukeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelujen maksut, fysioterapiamaksut, sairaalan poliklinikkamaksut, lyhytaikaisen laitoshoidon ja laitospalvelun maksut terveydenhuollon ja sosiaalihuollon laitoksissa sekä suun terveydenhuollon maksut. Maksukattoa kerryttävät myös

toimeentulotuella maksetut maksut. Maksukaton täytyttyä asiakas saa maksukaton piiriin kuuluvat palvelut pääsääntöisesti maksutta.

Asiakasmaksulain 11 §:n mukaan sosiaalihuollon palvelusta määrätty maksu ja terveydenhuollon palvelusta henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Alentamisen ja perimättä jättämisen mahdollisuudesta on annettava tieto palvelun asiakkaalle ymmärrettävästi ja viimeistään maksua perittäessä. Hyvinvointialue voi päättää jättää perimättä tai alentaa myös muita kuin edellä mainittuja maksuja tai jättää maksuja perimättä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Asiakasmaksuihin esitetään vuodelle 2025 päivityksiä, jotka perustuvat hyvinvointialueella valmisteltuihin maksujen muutoksiin sekä asiakasmaksulain ja asetuksen mukaisten asiakasmaksujen enimmäismäärien korotuksiin. Osa esitettävistä muutoksista on tekstimuutoksia Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiakasmaksuja koskevien asiakirjojen muotoiluihin ja muutoksia, jotka perustuvat 1.1.2025 voimaan tulevan vammaispalvelulain (675/2023), edellyttämiin muutoksiin hyvinvointialueen asiakasmaksuissa. Uuden vammaispalvelulain mukaiset kansalliset ohjeistukset asiakasmaksuista ovat osittain keskeneräisiä, ja tämän vuoksi vammaispalvelujen maksuja on tarpeen tarkastella uudestaan ja täsmentää ohjeistuksen ja tulkinnan selkiytyessä vuoden 2025 puolella. Kaikki 1.1.2025 asiakasmaksuihin esitettävät muutokset ilmenevät liitteistä ja oheismateriaalista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen valtioneuvoston asetuksella säädeltyjä enimmäismääriä korotetaan vuoden 2025 alusta lähtien. Korotukset vaikuttavat pääasiassa terveydenhuollon maksuihin, mutta myös joihinkin sosiaalipalveluiden maksuihin. Perusterveydenhuollon maksuja korotetaan 22,5 prosentilla. Erikoissairaanhoidon maksut nousevat 45 prosentilla. Korotukset on kohdistettu laajasti eri asiakasmaksuihin, jotta maksut pysyisivät kohtuullisina kaikissa palveluissa. Asiakasmaksujen enimmäismäärää rajoittava maksukaton summa ei nouse vuodelle 2025. Tämä suojaa osaltaan asiakkaita kasvavalta maksurasitukselta.

Asiakasmaksuasetuksen mukaiset maksujen enimmäismäärien korotukset esitetään vahvistettavaksi asiakasmaksuihin sellaisenaan, lukuun ottamatta mielenterveys- ja päihdepalveluiden lyhytaikaisen laitoshoidon ja yksilökohtaisten terapioiden käyntimaksuja.

Ikääntyneiden palvelut

Kotiin vietävien palvelujen osalta esitetään korotettaviksi esimerkiksi tilapäisen kotihoidon, tilapäisen kotisairaanhoidon kotikuntoutuksen sekä kotihoidon tukipalvelujen maksuja liitteestä ja oheismateriaalista tarkemmin ilmenevillä eurosummilla. Kuntouttavan päivätoiminnan maksuja esitetään muutettaviksi vastaamaan paremmin tuotettuja päivätoiminnan palveluja. Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen ateriamaksuja ja tukipalvelujen maksuja esitetään korotettaviksi ja yhteisölliseen asumiseen esitetään otettavaksi käyttöön erillinen palvelun perusmaksu.

Sairaalapalveluissa esitetään asiakasmaksuasetuksen enimmäismäärien korotuksen mukaisia muutoksia esimerkiksi lääkärin vastaanoton,

kotikäyntien, sarjahoidon ja lyhytaikaisen laitoshoidon asiakasmaksuihin sekä geriatrisen poliklinikan maksuihin.

Yhteiset sosiaali- ja terveystalvet

Suun terveydenhuollossa ja avosairaanhoidon palveluissa esitetään asiakasmaksujen muuttamista vastaamaan pääosin asiakasmaksuasetuksen muutoksen mukaisia palveluista perittäviä maksujen enimmäissumia. Esimerkiksi lääkärin vastaanottomaksu esitetään korotettavaksi 23 eurosta 28,20 euroon käyntikerralta. Yksilökohtaisten terapioiden maksuja esitetään kuitenkin korotettaviksi asetuksen mukaisia enimmäismääriä maltillisemmin. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa lyhytaikaisen laitoshoidon maksuja ja niihin rinnastettavia osastovieroituksen ja päihdehuollon kuntouttavan laitoshoidon maksuja ei koroteta asiakasmaksuasetuksen mukaiseen enimmäismäärään.

Vammaispalvelut

Esitetään korotuksia vammaispalveluissa perittäviin ylläpito- ja ateriamaksuihin liitteestä ja oheismateriaalista tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Vuoden 2025 alussa tulee voimaan uudistunut vammaispalvelulaki jonka myötä vammaisten henkilöiden päivätoiminnan kuljetuksista ei saa periä erillistä maksua. Esitetään, että vammaisten päivätoiminnassa peritään jatkossa vain muuttuneen lainsäädännön mukaisen ateriamaksut. Lisäksi esitetään liitteenä olevaan asiakasmaksuasiakirjaan eräitä muita vammaislainsäädännön muutoksen vuoksi välttämättömiä muutoksia esimerkiksi lakiviittausten osalta.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Esitetään laajennettavaksi käyttämättä jätetystä perittävän maksun soveltamisalaa siten, että maksu peritään jatkossa myös käyttämättä jäävästä äitiysneuvolan, ehkäisyneuvonnan, opiskeluterveydenhuollon ja oppilashuollon psykologipalvelun vastaanottokäynneistä.

Tuloihin perustuvien asiakasmaksujen muutokset

Esitetään muutettavaksi palvelun keskeytyksen vaikutusta asiakasmaksuun ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, yhteisöllisessä asumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa liitteestä ja oheismateriaalista tarkemmin ilmenevällä tavalla. Lisäksi esitetään edunvalvojan palkkio ja tilintarkastusmaksu huomioitavaksi tuloihin perustuvien asiakasmaksujen määrittämisessä enintään kulloinkin voimassa olevan edunvalvojan palkkiosta annetun asetuksen (696/2021) mukaisena.

Muutokset asiakasmaksujen alentamisessa ja perimättä jättämisessä

Esitetään muutoksia asiakasmaksujen alentamisen ja maksuista vapauttamisen perusteisiin siten, että Asiakasmaksun alentamisessa tai perimättä jättämisen hakemuksien käsittelyssä huomioitavat vähimmäiskäyttövarat tai perusosat vastaavat jatkossa asiakasmaksulain voimassa olevia vähimmäiskäyttövaroja tai perustoimeentulotuen perusosien määrää. Lisäksi esitetään, että asiakasmaksujen

alentamisessa huomioidaan jatkossa vakituksessa käytössä olevan asunnon asuntolainan korot ja opintolainan korot.

Muutokset liikkumista tukevien palvelujen omavastuuosuuksissa

Sosiaalihuoltolain- ja vammaispalvelulain mukaisesti järjestettävien liikkumista tukevien palvelujen osalta esitetään, että liikkumista tukevien palvelujen omavastuuosuuksina peritään palvelun käyttäjiltä koko hyvinvointialueella HSL:n vuoden 2025 lipun hintoja vastaavat omavastuuosuudet liitteestä tarkemmin ilmenevällä tavalla. Muutos yhdenmukaistaa alueella perittävät liikkumista tukevien palvelujen omavastuuosuudet ja hyvinvointialueella peritään omavastuuosuudet asiakkailta jatkossa samoin perustein riippumatta siitä missä kunnassa palvelun käyttäjä asuu. Nykytilanteeseen nähden muutos tarkoittaa palveluiden asiakkaiden kannalta selkeämpää ja yhdenvertaisempaa omavastuuosuuksien laskutuskäytäntöä.

Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esitettävä muutokset lisäävät hyvinvointialueen maksutuottoja vuositasolla yhteensä noin 5,72 miljoonaa euroa. Näistä maksutuottojen lisäyksistä ikääntyneiden palveluihin kohdentuu noin 2,1 miljoonaa euroa, yhteisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin noin 3,49 miljoonaa euroa ja vammaispalveluihin 0,13 miljoonaa euroa.

Toimivalta

Hyvinvointialuelain 22 § 8 kohdan mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2025 alkaen, ehdotetut muutokset näkyvillä
- 2 Asiakasmaksujen alentamisen ja maksuista vapauttamisen perusteet 1.1.2025 alkaen, ehdotetut muutokset näkyvillä

Oheismateriaali

- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen muutokset 1.1.2025 alkaen
- Taulukko asiakasmaksulaisissa (734/1992) ja -asetuksessa (912/1992) olevien maksujen euromääristä sekä asetusmuutoksella korotettujen asetustasoisten maksujen korotusprosentteista
- Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta 23.9.2024
- Nuorisovaltuuston lausunto hyvinvointialuejohtajan ehdotuksesta vuoden 2025 talousarvioksi sekä vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista
- Vammaisneuvoston lausunto hyvinvointialuejohtajan ehdotuksesta vuoden 2025 talousarvioksi sekä vuosien 2025- 2027 taloussuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2025
- Vanhusneuvoston lausunto hyvinvointialuejohtajan ehdotuksesta vuoden 2025 talousarvioksi sekä vuosien 2025- 2027

taloussuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2025

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria